

Uddannelsessystem og certificering i Storbritannien (klatring - bjergvandring - bjergbestigning)

af

Peter John Chapman

www.mountain-environment.com

Introduktion

I England, i 1880'erne, begyndte personer at klatre for sjovt, og klatresporten er vokset markant siden. Allerede i 1946 certificerede BMC (British Mountaineering Council) de første guider - behovet var der allerede den gang. I begyndelse af 1960'erne, blev MLTB (Mountain Leader Training Board) dannet, og et system for uddannelse af ledere og instruktører i klatring, bjergvandring og bjergbestigning, udover Guide-uddannelsen, blev oprettet. Systemet er blevet udviklet og tilpasset den udvikling, der er sket i klatreverdenen gennem de sidste 40 år. Det britiske uddannelsessystem er respekteret; og instruktører og guider fra Storbritannien, sammen med guider fra andre bjergrige lande, sætter standarden for fremtidens instruktører og guider verden over.

Denne artikel giver et overblik over uddannelsessystemet i Storbritannien. Mere information kan hentes fra organisationerne (se nyttige links).

Systemet og organisation(erne)

Loven i Storbritannien siger, at alle personer, der fungerer som ledere, skal sørge for standard 'Duty of Care' for personer under deres ledelse, eller i deres varetægt. Det vil sige, at lederen har et ansvar over for disse personer. Uden den rigtige 'Duty of Care' vil lederen være udsat og, hvis ulykken er ude, risikere at blive dømt ansvarlig. For at yde den rigtige 'Duty of Care' er der enighed om, at lederen skal være i besiddelse af den rigtige og godkendte uddannelse. Indenfor klatring, bjergvandring og bjergbestigning er der et system som alle anerkender. Systemet er administreret af følgende organisationerne.

Mountain Leader Training UK (MLTUK)

MLTUK (tidligere kaldet MLTB) er den organisation, der er ansvarlig for administration og vedligeholdelse af uddannelserne samt, godkendelse af undervisningsudbydere og kursussteder. Siden oprettelsen har MLTUK arbejdet med over 70.000 klatrere, bjergvandrere og bjergbestigere. MLTUK fører et registreringsnummersystem og en database over alle aspiranter og uddannede instruktører indenfor uddannelsessystemet. Derudover udsteder MLTUK logbøger og skriver kursusmateriale/håndbøger m.m.. MLTUK har underafdelinger i England (MLTE), Skotland (MLTS), Wales (MLTW) og Irland (MLTI), disse administrerer nogle af uddannelserne i deres respektive lande. MLTUK arbejder tæt sammen med BMC, BMG og UIAA (Union Internationale des Associations d'Alpinisme).

Association of British Mountain Guides (BMG)

BMG blev dannet i 1975, og administrerer uddannelsen til International Bjergguide i Storbritannien. UIAGM/IFMGA Guide uddannelsen er den højeste uddannelse i verden for guidning af klippe- og isklatrning, bjergbestigning, off-piste ski og ski-touring aktiviteter. I år 2000 var der over 140 medlemmer af BMG. Mange britiske guider arbejder som undervisere i uddannelsessystemet under MLTUK. BMG deler hovedkontor med MLTUK. Uddannelsen til guide findes også i bl.a. Frankrig, Schweiz, Norge og USA.

Association of Mountaineering Instructors (AMI)

AMI blev dannet i 1990 og er den nationale organisation som repræsenterer MIA/MIC uddannede instruktører (se oversigt over uddannelserne). AMI har over 850 medlemmer. MIC er den højeste nationale uddannelse og MIA/MIC uddannede instruktører kan undervise på uddannelsen til WGL, ML og SPA, derudover kan MIC instruktører undervise på ML(W). MIA/MIC uddannede instruktører har fordelen af en kortere guideuddannelse. AMI deler hovedkontor med MLTUK og BMG.

British Association of International Mountain Leaders (BAIML)

BAEML (nu BAIML) blev dannet i 1992 efter CAEM (La Commission Europeene des Accompagnateur en Montagne) oprettede en fælles standard for uddannelsen til European Mountain Leader eller Accompagnateur en Montagne. BAIML er en national organisation, som repræsenterer britiske uddannede IML'er. IML uddannede ledere har, ligesom guider, et mærke (Carnet). BAIML deler hovedkontor med MLTUK og BMG.

British Mountaineering Council (BMC)

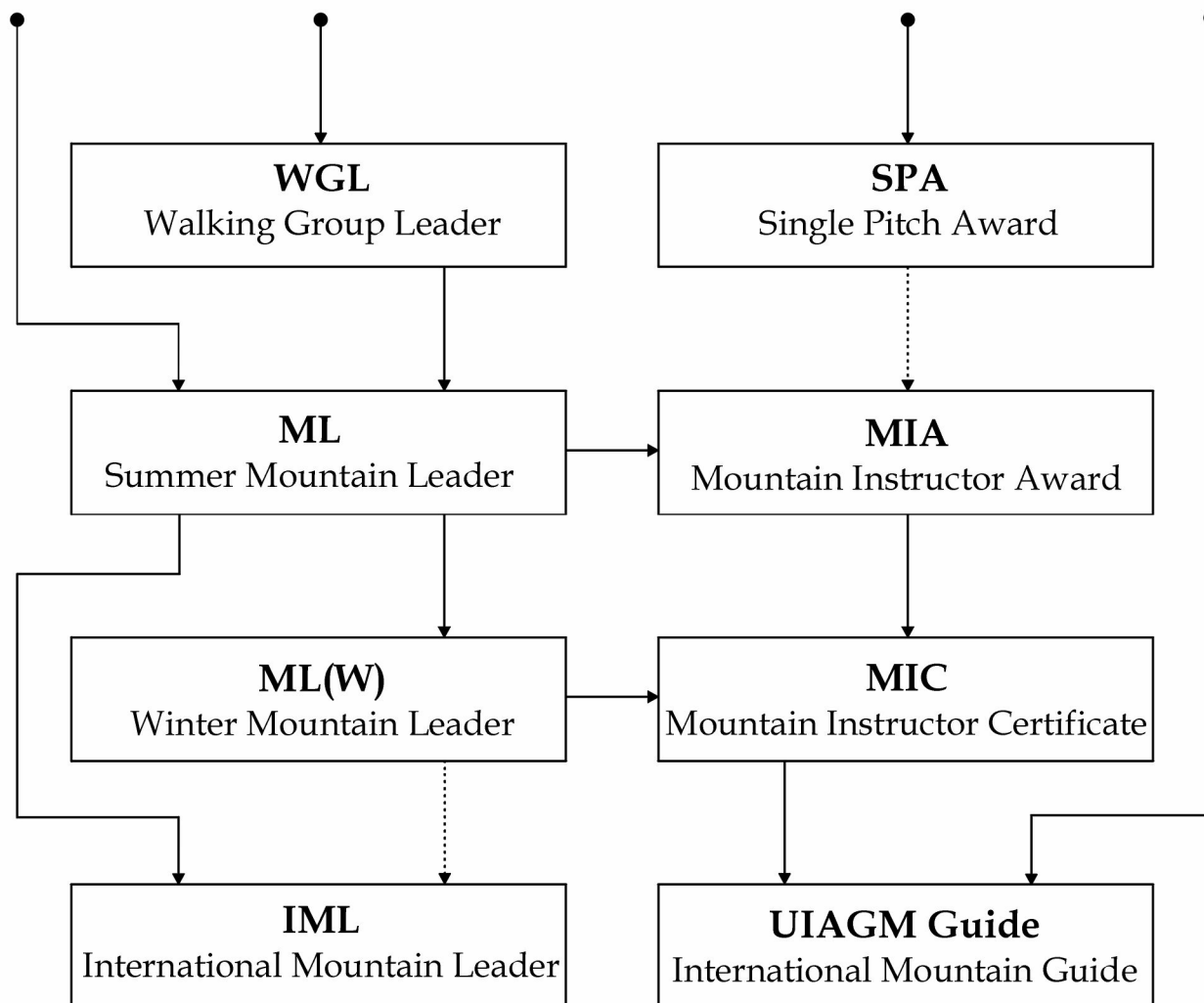
BMC har repræsenteret klatresporten i Storbritannien på national og international plan siden begyndelse af 1900 tallet. BMC er det nationale forbund, der repræsenterer alle aspekter af klatresporten i Storbritannien. BMC har over 60.000 medlemmer og arbejder med bl.a. adgangsforhold til klipper og naturen, sikkerhed og udstyr. Derudover, støtter BMC ekspeditioner, og medlemmer har fordelen af forsikring, medlemsblad og hytterabat m.m.. BMC arbejder tæt sammen med MLTUK, BMG og UIAA.

Adventure Activities Licensing Authority (AALA)

Udover de nævnte organisationer, findes der AALA. AALA er en myndighed og selvstændig vagthund i Storbritannien for eventyr- og oplevelsesaktiviteter for personer under 18 år. AALA er støttet af Undervisningsministeriet og Sundheds- og Sikkerhedskommission (HSC - Health and Safety Commission). I begyndelse af 1990erne var arbejdet i gang med at oprette AALA - dette arbejde blev fremrykket grundet en tragedie i marts 1993, hvor 4 teenagere omkom i en havkajak-ulykke. I midten af 1990erne, gennemgik AALA alle udbydere af eventyr- og oplevelsesaktiviteter for personer under 18 år. Aktiviteterne som AALA overvåger inkluderer bl.a. klatring, bjergvandring, bjergbestigning, vandsport og 'caving'. Udbydere som levede op til standarder beskrevet af AALA, f.eks. brug af uddannet instruktører, blev godkendt og 'blåstemplet' af staten. Siden 1996 har det været et lovkrav, at alle kommercielle udbydere af eventyr- og oplevelsesaktiviteterne for personer under 18 år, hvis forældre ikke er tilstede ved gennemførelse af aktiviteterne, er godkendt af AALA. I år 2000 var der i alt 911 godkendte udbydere.

Oversigt over uddannelserne

Tabellen nedenunder viser en oversigt over uddannelserne indenfor klatring, bjergvandring og bjergbestigning. Hver enkelt kasse repræsenterer en komplet uddannelse, og uddannelserne bygger på hinanden, som pilene viser. F.eks. for at begynde på ML(W), skal man have gennemført ML uddannelsen. Alle uddannelserne, undtagen Guide-uddannelsen, falder under MLTUK.

WGL - Walking Group Leader

For personer som vil lede grupper i bakket terræn såsom Dartmoor (et stort hede område), hvor man kan komme langt væk fra beboelse og kommunikationsmuligheder. Uddannelsen er relativ ny og omfatter bl.a. navigation (arealer som Dartmoor kan være meget vanskelige at navigere i under dårlig sigtbarhed pga. ensartet terræn), vejr og 'campcraft'.

ML - Summer Mountain Leader

For personer som vil lede grupper i alle bjergene i Storbritannien under sommerforhold, dvs. der ikke er tale om vintervejr (med is og sne på jorden). Uddannelsen er omfattende og inkluderer bl.a. navigation, planlægning og gennemførelse af ekspeditioner i bjergene, redningsaktioner, miljø- og planteliv, sikring af personer med reb, vejret i bjergene og beklædnings- og udstyrskendskab.

ML(W) – Winter Mountain Leader

For personer som vil lede grupper i bjergene i Storbritannien om vinteren. Hele uddannelsesforløbet skal gennemføres i Skotland. Prøven til ML(W) er blandt de sværeste og mest krævende prøver i uddannelsessystemet og omfatter en meget høj standard indenfor navigation, grundigt kendskab til vintervejret, lavineteori, lavine-forudsigelse og redningsteknikker, ekspeditioner om vinteren, vintersygdomme såsom lungebetændelse og forfrysninger, brug af reb og sikringer i sne, undervisning i brug af isøkser og steigeisen m.m..

IML – International Mountain Leader

For personer som vil lede grupper i 'mellem' bjergene i hele verden. Uddannelsen bygger på Mountain Leader uddannelserne og omfatter yderligere kendskab til udenlandskort, brug af højdemåler, højdesyge og akklimatisering, brug af bjerghytte, færdsel på faste udstyr såsom stiger og kæder og stejle passager i bjergene, færdsel med snesko m.m.. Uddannelsen omfatter ikke alpinklatring eller færdsel på ski. Uddannelsen består af flere træningskurser og eksamener både om sommeren og vinteren i Alperne.

SPA – Single Pitch Award

En uddannelse for leder og instruktører af grupper i klippeklatring på enkelt reblængdeklippe og på klatrevægge. Uddannelsen omfatter også rappelling, sikkerhedsmæssige aspekter, når man arbejder med grupper, udstyr, færdsel på og omkring klipper, ruteudvælgelse, guidebogforståelse, etik, og redning m.m..

MIA – Mountain Instructor Award

En uddannelse for instruktion af alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigningsaktiviteter under sommerforhold. Uddannelsen er meget omfattende og inkluderer bl.a. klatring på flere reblængder og 'scrambling'. Uddannelsen gør instruktøren i stand til at arbejde som underviser på uddannelsen til WGL, ML og SPA.

MIC – Mountain Instructor Certificate

Den højeste nationale uddannelse, som bygger videre på MIA og ML(W) uddannelserne. MIC instruktører er uddannede i alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigningsaktiviteter under både sommer- og vinterforhold. Uddannelsen inkluderer bl.a. vinter-, is- og mixed-klatring (en skotsk specialitet).

UIAGM International Mountain Guide

Den højeste internationale uddannelse indenfor klatring, bjergbestigning og ski. UIAGM/IFMGA guider kan lede og instruere i alle aspekter af klatring, bjergvandring og bjergbestigning, off-piste ski og ski-touring. Uddannelsen er meget krævende og forhåndskrav er høje. Uddannelsen er kun til dem, der har et talent for klatring, bjergbestigning og ski og klatrer på fuldtidsbasis.

Meget erfarne MIA og MIC uddannede instruktører, samt guider, arbejder som undervisere på MIA og MIC uddannelserne. MIA og MIC uddannelserne tilbydes kun få steder, f.eks. ved Plas Y Brenin i Wales og Glenmore Lodge i Skotland.

Uddannelse – trin for trin

Denne sektion beskriver trinene igennem en uddannelse. Trinene er de samme for hver uddannelse, og hver gang man begynder på en ny uddannelse, skal man begynde forfra på listen nedenunder.

- Opbygge erfaring på egen hånd samt forhåndskrav til registrering, såsom minimumserfaring og alder.
- Registrere sig ved MLTUK (eller BMG for guide-uddannelsen). For WGL, ML og SPA uddannelserne kan man registrere sig ved MLTUKs underafdelinger. For ML(W), skal man registrere sig ved MLTS. Registrering koster ca. 350kr.
- Få udleveret et registreringsnummer, logbog og håndbog til uddannelsen (kandidater beholder det samme registreringsnummer gennem alle uddannelserne).
- Deltage i et træningskursus ved en godkendt udbyder. Træningskurser varer mellem 3 og 9 dage og koster mellem 1.500 og 10.000kr.
- Opbygge mere erfaring og forhåndskrav til eksamen/prøven (der skal ofte være mindst 1 år mellem træning og eksamen/prøven).
- Være i besiddelse af den krævede førstehjælpsuddannelse.
- Deltage i en eksamen/prøve ved en godkendt udbyder. Prøver varer mellem 3 og 6 dage og koster mellem 1.500 og 6.000kr.
- Forsætte med at arbejde indenfor uddannelsesregi.
- Vedligeholde uddannelsen og førstehjælpsuddannelsen ved deltagelse i opdateringskurser.
- Videreuddannelse og CPD.

Systemets hovedpunkter

- National enighed omkring uddannelsesstruktur.
- Nationalt råd som definerer og vedligeholder uddannelserne/strukturen.
- Godkendelsessystem for udbydere af uddannelserne.
- National vagthund/myndighed som overvåger branchen (når det gælder børn).
- Registreringsnummer- og logbogssystem, samt en database for registrering af aspiranter og instruktører/ledere.
- Forbindelse til den øvrige klatreverden (f.eks. UIAA).

Nyttige Links

MLTUK	www.mltuk.org
BMG	www.bmg.org.uk
AMI	www.ami.org.uk
BAEML	www.baeml.org
BMC	www.bmc.org.uk
AALA	www.aala.org
UIAA	www.uiaa.ch
Plas Y Brenin	www.pyb.co.uk
Glenmore Lodge	www.glenmorelodge.org.uk

Om forfatteren

Peter Chapman er 33 år og englænder. I de sidste 10 år har han boet i Vestjylland, hvor han arbejder til daglig som ingeniør. I sin fritid dyrker han klatring, bjergvandring og bjergbestigning i Storbritannien, Skandinavien og Centraleuropa. Han er uddannet ML, ML(W), SPA og IML. Han arbejder for et stort engelsk vandreferie-firma som vandretursleder, og herhjemme tilbyder han diverse aktiviteter, kurser og guiding af bjergvandring.